

El partit, el país

Fa poc més de trenta anys, un petit partit de gent intel·ligent i honesta, sorgit de l'anti-franquisme i de la renovació del pensament valencià dels anys 60, es va integrar en un partit espanyol gros, que al País Valencià havia donat pocs senyals d'existència abans de la defunció del dictador. Per raons que ara no fa al cas de recordar, el Partit Socialista del País Valencià havia fracassat a les primeres eleccions democràtiques, i el Partido Socialista Obrero Espanyol havia reemergit com a força hegemònica d'esquerra. Hi hagué negociacions, hi hagué una mica de tristesa per l'un costat, molta prepotència per l'altre, moltes il·lusions entre els meus amics i companys del PSPV que confiaven –potser massa– en ells mateixos, en el poder de les idees i en la lleialtat a un projecte de país que els movia al servei públic. El PSOE, segons que em van explicar, només imposava una limitació ideològica: “aparcar el projecte polític de Països Catalans”, tal com em va dir Alfons Cucó, literalment. Si era només això, vaig pensar jo, el problema no seria problema, perquè el projecte de Països Catalans, com a projecte directament polític, es podia deixar per a més endavant, si és que tal projecte arribava algun dia a ser un camí transitable, no un fantasia impossible i remota. Una altra cosa era la llengua, la cultura, els interessos comuns, la cooperació, i uns altres camins perfectament possibles i assumibles. Justament tot això que, veloçment, el PSOE valencià, amb el PSPV fagocitat, va deixar no aparcat de forma transitòria sinó suprimit, eliminat per sempre o ignorat. Bé, doncs, si jo no vaig entrar en aquell partit aparentment nou que ja es deia PSPV-PSOE va ser perquè no veia, o ho veia confusament i sense cap garantia, que hi haguera tampoc un projecte polític de País Valencià. Que això no era clar i no tenia cap garantia real, es va veure molt prompte amb el patiment i la marginació dels anomenats *nacionalistes* dins del partit unificat, i aparegué cruelment a la llum amb la negociació de l'Estatut d'Autonomia. No explique res que no siga conegut de sobres, i alguns dels protagonistes o víctimes ho han escrit amb de-



Joan Francesc Mira

tall, i m'han contat més detalls terribles de conxorxes indignes, de fets tenebrosos que no es poden escriure.

Després vingueren els anys de govern socialista, d'hegemonia absoluta a la Generalitat, a les diputacions, a quasi tots

els municipis importants. El resultat, vostès també el coneixen: arrasada tota forma autònoma de vida, la terra erma va quedar disponible per a fer-hi créixer qualsevol altra cosa. Aquesta cosa del PP i d'aquesta dreta que hi ha crescut i s'hi ha instal·lat com en terreny propi i propici. Si el país havia deixat de ser país (Lerma digué), si era només una comunitat de tres províncies, la resta era del tot coherent: importa l'administració ordinària, els càrrecs, les lleialtats internes, importa el poder del partit. I el partit era i és, per damunt de tot, un partit espanyol, unit pels noms, per l'autoritat i pels interessos dels seus líders màxims i dels seus òrgans centrals. No és una hipòtesi meua: és així com ells mateixos actuen, pensen, s'expressen i es mostren. Perquè, això s'ha de reconèixer, els dirigents successius del PSOE valencià no han enganyat mai ningú, en aquest camp (una altra cosa és que molts altres, inclosos intel·lectuals intel·ligents, s'hagen enganyat ells mateixos, abans i ara), sempre han dit clarament què pensaven, i quines eren les fidelitats supremes. Fins a l'últim congrés del partit, i a les paraules del nou secretari general que afirma, posem per cas, que el país és història passada, i que el nostre nom –literalment– era, és i serà *comunitat*. I ens comunica que s'emociona cantant “para ofrendar”. Mentrestant, l'única força política nacional valenciana que hem estat capaços de mantindre i consolidar no rep cap suport de tants i tants intel·lectuals, dirigents cívics, acadèmics, etc., i altres suposats patriotes. Només hi busquen defectes i mancances, o només hi troben “desviacions doctrinals”. Omplen papers o s'omplen la boca dient que “caldría fer” això i allò. Però mai no donen suport als qui ja fan tant com poden. Em desespera, em fatiga repetir, repetir i escoltar només veus burletes o condescendents davant dels que sí que posen, per lleialtat i per principi, el país al davant del partit.

“Si el país havia deixat de ser país (Lerma digué), si era només una comunitat de tres províncies, la resta era del tot coherent: importa l'administració ordinària, els càrrecs, les lleialtats internes, importa el poder del partit”